

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/216102,Okragle-urodziny-Zenona-Laskowika.html>
26.02.2026, 20:22

Okragłe urodziny Zenona Laskowika

Zenon Laskowik zbliża się do swoich 80. urodzin. To doskonała okazja, by przypomnieć sylwetkę tego wybitnego artysty, który przez dekady bawił Polaków swoim niepowtarzalnym humorem i błyskotliwą satyrą.

26.03.2026

Początki kariery i formacja „Tey”

Po ukończeniu Liceum Ogólnokształcącego im. Heliodora Święcickiego w Międzyrzeczu, Laskowik podjął studia na Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Już w czasie studiów dał się poznać jako utalentowany satyryk, zakładając kabaret „Klops”. Jednak prawdziwą sławę przyniosła mu formacja „Tey”, którą współtworzył w 1970 roku. Kabaret szybko stał się ikoną polskiej sceny rozrywkowej, a jego skecze, pełne ironii i celnych obserwacji, trafiały w sedno realiów PRL-u. W latach 70. i 80., czyli okresie głębokiego PRL-u, kabaret stał się dla wielu Polaków swoistym wentylem bezpieczeństwa, pozwalającym na chwilę oderwać się od szarej rzeczywistości. Laskowik i jego zespół w mistrzowski sposób obnażali absurd systemu, niejednokrotnie balansując na krawędzi cenzury. Ich skecze, choć pełne humoru, niosły ze sobą głębsze przesłanie, zmuszając do refleksji nad otaczającą rzeczywistością.

Wybitni, niepokorni, antysystemowi na scenie w Opolu

W ramach „Tey” Laskowik współpracował z wieloma znakomitymi artystami. Jednym z nich był Bohdan Smoleń, którego charakterystyczny styl i charyzma doskonale komponowały się z humorem Laskowika. Ich wspólne występy, takie jak skecz „A tam cicho być!”, na stałe wpisały się w kanon polskiej satyry. Innym ważnym współpracownikiem był Janusz Rewiński, z którym Laskowik stworzył wiele niezapomnianych numerów, pełnych absurdu i humoru sytuacyjnego.

Mimo swojego antysystemowego wydźwięku kabaret miał dostęp do oficjalnych mediów PRL – telewizji i radia. Skecze Laskowika i jego zespołu pojawiały się w programach rozrywkowych, a ich występy na festiwalach, takich jak Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej w Opolu, przyciągały tłumy. „Przyszedł ten co się w zeszłym tygodniu zapisał na nać pietruszki” – to zdanie, wypowiedziane z opolskiej sceny, doskonale oddaje filozofię jego twórczości – kabaret nie miał być tylko pustą rozrywką, ale formą komentarza społecznego, który skłania do refleksji.

To paradoks tamtych czasów – władza pozwalała na satyrę, która obnażała absurd systemu, choć z drugiej strony cenzura nieustannie czuwała nad granicami dopuszczalnej krytyki. Twórczość Tey-a można porównać do filmów Stanisława Barei – oba zjawiska operowały tym samym językiem groteski i absurdu, który w krzywym zwierciadle pokazywał rzeczywistość PRL-u. Skecze Laskowika były dla sceny tym, czym filmy Barei dla kina – nie tylko rozrywką, ale i dokumentem epoki, który bezpośrednio wynikał z otaczającej rzeczywistości. Można wręcz powiedzieć, że bez Barei nie byłoby Tey-a i odwrotnie – oba te zjawiska uzupełniały się, tworząc niepowtarzalny obraz komizmu tamtych czasów.

Śmiech to poważna sprawa

Zenon Laskowik wielokrotnie podkreślał, że kabaret to nie tylko rozrywka, ale przede wszystkim narzędzie do komentowania rzeczywistości. Satyra zawsze miała głębszy sens – nie była zwykłą

farsą, lecz sposobem na obnażanie absurdów systemu, zwłaszcza w realiach PRL-u. Jego zdaniem publiczność powinna nie tylko się śmiać, ale i dostrzegać w humorze ukrytą prawdę o świecie. To właśnie ta filozofia sprawiła, że jego skecze nie tylko bawiły, ale i zmuszały do refleksji – a ich przesłanie pozostaje aktualne do dziś.

Przemiany polityczne i zmiany w życiu

W latach 90. Laskowik zdecydował się na radykalną zmianę w swoim życiu. Nie odnajdywał się w zmieniającej się rozrywce i postanowił zająć się czymś zupełnie innym – pracą listonosza w Poznaniu. Była to świadoma decyzja, wynikająca z potrzeby odpoczynku od estrady i poszukiwania nowego sensu zawodowego. Jednak pasja do sceny okazała się silniejsza, i po kilku latach przerwy Laskowik powrócił do działalności artystycznej, prezentując nowe programy kabaretowe, które spotkały się z entuzjastycznym przyjęciem publiczności.

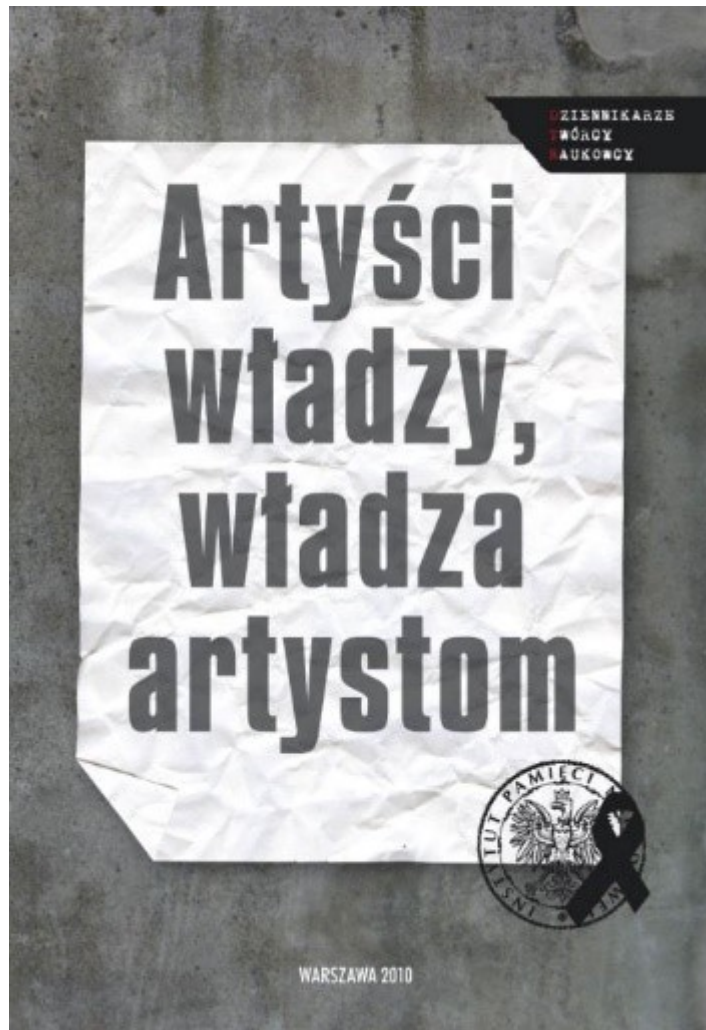
Zenon Laskowik powrócił na scenę na początku XXI wieku, udowadniając, że jego talent i zmysł satyryczny są ponadczasowe. W 2003 roku założył w Poznaniu swoją własną kabaretową scenę – „Kabareciarnię”, gdzie występował z nowymi programami, często zapraszając dawnych współpracowników, m.in. Bohdana Smolenia. Jego powrót nie był jedynie sentymentalnym gestem, lecz próbą odświeżenia klasycznej satyry i odnalezienia jej miejsca w nowej rzeczywistości.

Nie ograniczał się jednak tylko do autorskich projektów. Dołączył także do Filharmonii Dowcipu, prowadzonej przez Waldemara Malickiego, gdzie humor łączył się z muzyką klasyczną w unikalnym widowisku scenicznym. Jego charakterystyczny styl i błyskotliwa ironia idealnie wpasowały się w tę konwencję, a współpraca ta pokazała, że inteligentna satyra może znaleźć nowe formy wyrazu. Choć czasy się zmieniły, styl Laskowika pozostał ten sam – celne puenty, ironia i charakterystyczny sposób mówienia nadal bawiły publiczność, pokazując, że inteligentny humor nigdy się nie starzeje.

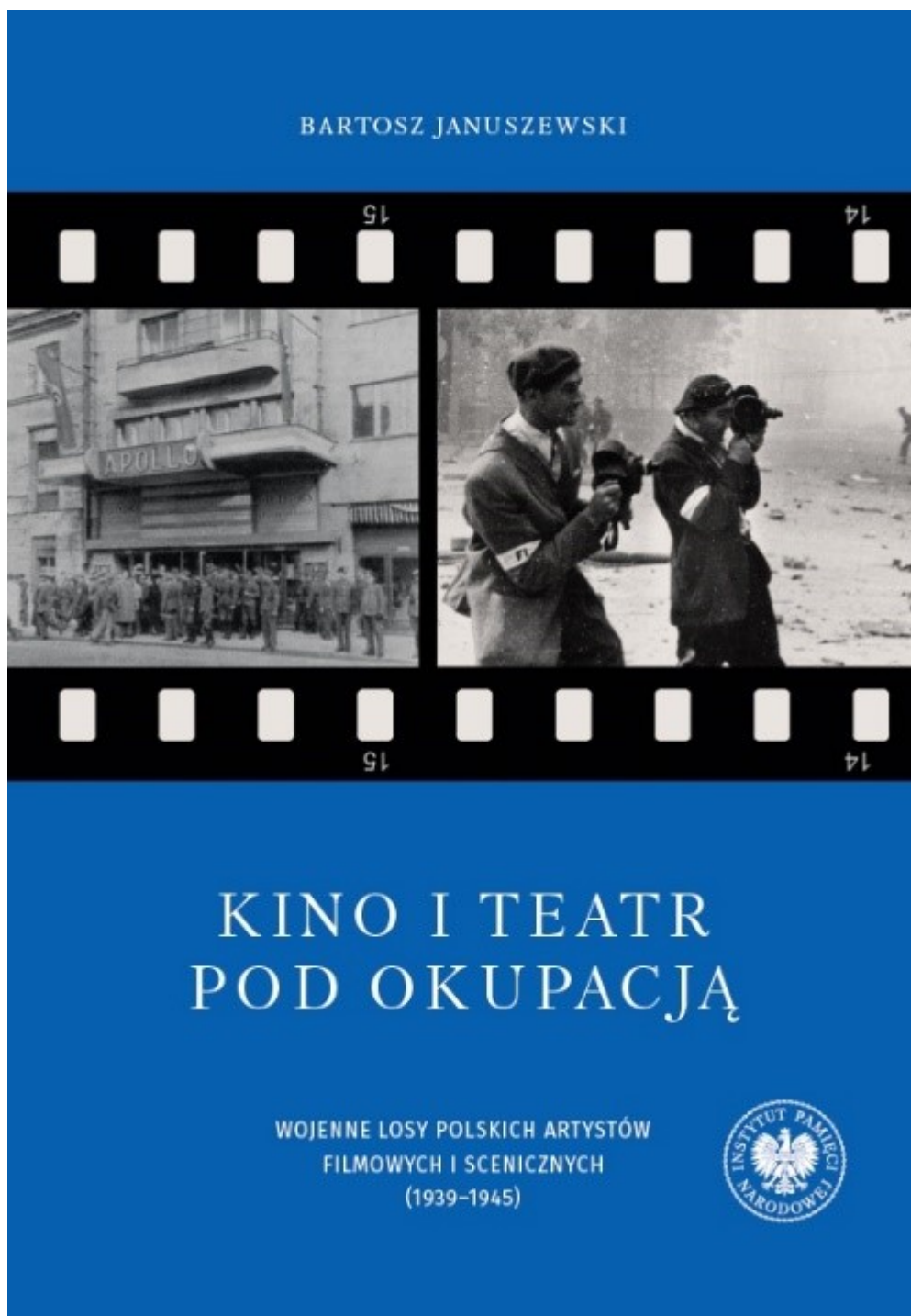
Zenon Laskowik to postać, która na stałe wpisała się w historię polskiej rozrywki. Jego twórczość inspirowała kolejne pokolenia satyryków i kabareciarzy, a skecze „Tey” do dziś bawią i uczą. Jego umiejętność obserwacji i komentowania rzeczywistości w sposób lekki, ale jednocześnie głęboki, sprawiła, że stał się ikoną polskiej sceny kabaretowej. Jego humor pozostaje ostrą, ale inteligentną satyrą, która będzie bawić i skłaniać do myślenia jeszcze przez wiele lat.

***

W Instytucie Pamięci Narodowej tematyka kina z okresu PRL była podejmowana wielokrotnie przez badaczy. W ramach serii „Dziennikarze – Twórcy – Naukowcy”, podejmującej temat funkcjonowania tych środowisk w systemie totalitarnym, w 2010 r. powstała książka Artyści władzy, władza artystom”. Zaprezentowano w niej przykłady postaw twórców, pokazując postępującą w czasie polaryzację tego środowiska oraz mechanizmy działania aparatu bezpieczeństwa wobec tej grupy zawodowej.

W 2024 r. nakładem Wydawnictwa IPN ukazało się wznowienie książki Bartosza Januszewskiego „Kino i teatr pod okupacją. Wojenne losy polskich artystów filmowych i scenicznych (1939-1945)”. Przedstawia ona sytuację, w jakiej znalazły się polska kinematografia i scena teatralna w okresie II wojny światowej, zarówno na ziemiach okupowanych, jak i na uchodźstwie. Ukazuje strategię polityki okupacyjnej Rzeszy Niemieckiej i Związku Sowieckiego wobec polskich artystów filmowych i scenicznych. Książka jest dostępna w naszych księgarniach stacjonarnych i [internetowej](#).

W naszym piśmie „Pamięć i Sprawiedliwość” z 2022 r. ukazał się artykuł Doroty Skotarczak „Artyści w filmach kina moralnego niepokoju”. Autorka przedstawia w nim charakter tego kina wyrastającego bezpośrednio z konkretnej rzeczywistości społeczno-politycznej środowisk inteligenckich, dziennikarskich oraz artystycznych funkcjonujących w małomiasteczkowych realiach. Treść artykułu jest dostępna na [naszej stronie internetowej](#).

Na naszym kanale [IPNtvPL](#) znajdziecie Państwo cykl filmowy „Z filmoteki bezpieki”, który powstał w oparciu o materiały filmowe Służby Bezpieczeństwa z okresu PRL. Ponadto polecamy debaty i wykłady o tematyce filmowej dostępne na naszym kanale:

- [Historia filmów rysunkowych dla dzieci w PRL. Kooperacja z Wytwórnią Hanna-Barbera,](#)
- [Kino w służbie rosyjskiego totalitaryzmu,](#)
- [Filmowy świat przedwojennej Warszawy,](#)

- [Spotkanie z Michałem Paterem twórcą filmu „Autostopem po byłym ZSRS”](#),
- [Polki w Sztuce – cykl Jak Polki zadziwiały świat](#),
- [Historia i totalitaryzmy we współczesnej kinematografii](#)

Audio: dr Andrzej Boboli - 26 marca 1945 roku urodził się Zenon Laskowik, polski satyryk, aktor, artysta kabaretowy

Aby zobaczyć odtworzyć włącz JavaScript

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Centrala

Artykuł

foto. AIPN

Pliki do pobrania

[dr Andrzej Boboli -26 marca 1945 roku urodził się Zenon Laskowik, polski satyryk, aktor, artysta kabaretowy \(mp3, 2.81 MB\)](#)

[dr Andrzej Boboli -26 marca 1945 roku urodził się Zenon Laskowik, polski satyryk, aktor, artysta kabaretowy \(wav, 20.58 MB\)](#)